

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspundenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in decret federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validitad legala.

Lescha federala davart vias e sendas da viandar (LVS)

dals 4 d'october 1985 (versiun dal 1. da schaner 2023)

L'Assemblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 75a alinea 3 ed 88 da la Constituziun federala^{1,2}
sunter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 26 da settember 1983³,
concluda:

1. secziun Intent e noziuns

Art. 1⁴ Object

Questa lescha:

- a. fixescha ils princips ch'ils chantuns e las vischnancas ston resguardar per planisar, per stabilir e per mantegnair raits da vias e sendas da viandar;
- b. regla il sustegn che la Confederaziun porscha als chantuns ed a las vischnancas per planisar, per stabilir e per mantegnair raits da vias e sendas da viandar e per infurmar la publicitad davart questas raits;
- c. regla las incumbensas da la Confederaziun en il sector da las raits da vias e sendas da viandar.

Art. 2 Raits da vias per peduns

¹ Las raits da vias per peduns èn colliaziuns da traffic per ils peduns ed èn situadas per regla entaifer il territori d'abitadi.

AS 1986 2506

¹ SR 101

² Versiun tenor la cifra 1 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2022 davart las vias ciclablas, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 790; BBl 2021 1260).

³ BBl 1983 IV 1

⁴ Versiun tenor la cifra 1 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2022 davart las vias ciclablas, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 790; BBl 2021 1260).

² Ellas cumpiglian sendas, zonas da peduns, zonas d'inscunter ed infrastructuras sumegliantas ch'èn colliadas ina cun l'otra en moda cunvegna. Ils passapes e las strivlas melnas pon servir sco elements da colliaziun.⁵

³ Las raits da vias per peduns rendan accessibels e collian spezialmain zonas d'abitar, plazzas da lavur, scolinas e scolas, fermadas dal traffic public, stabiliments publics, stabiliments da recreaziun sco er negozis.

Art. 3 Raits da sendas da viandar

¹ Las raits da sendas da viandar servan en emprima lingia a la recreaziun ed èn situadas per regla ordaifer il territori d'abitadi.

² Ellas cumpiglian sendas da viandar ch'èn colliadas ina cun l'otra en moda cunvegna. Autras sendas, parts da raits da vias per peduns e vias cun pauc traffic pon servir sco elements da colliaziun. Trajects da vias istoricas ston sche pussaivel vegnir integrads.

³ Las raits da sendas da viandar rendan accessibels en spezial territoris ch'èn adattads per la recreaziun, bellas cuntradas (puncts da vista, rivas e.u.v.), attraccziuns culturalas, fermadas dal traffic public sco er indrizz turistics.

2. secziun Planisaziun, stabiliment e mantegniment

Art. 4 Planisaziun

¹ Ils chantuns procuran che:

- a. las raits da vias e sendas da viandar existentas e previsas vegnian determinadas en plans;
- b. ils plans vegnian controllads periodicamain ed adattads, sche quai è necessari.

² Els fixeschan ils effects giuridics dals plans e reglan la procedura per decretar e per midar tals.

³ Las personas pertutgadas sco er las organisaziuns ed ils servetschs federals interessads ston vegnir integrads en la planisaziun.

Art. 5 Coordinaziun

Ils chantuns coordineschan lur raits da vias e sendas da viandar cun quellas dals chantuns vischins sco er cun las activitads dals chantuns e da la Confederaziun, che han in effect sin la planisaziun dal territori.

⁵ Versiun tenor la cifra 1 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2022 davart las vias ciclablas, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 790; BBI 2021 1260).

Art. 6 Stabiliment e mantegniment

¹ Ils chantuns procuran:

- a. ch'i vegnian stabilidas, mantegnidas e signalisadas vias e sendas da viandar;
- b. che questas sendas possian vegnir duvradas libramain e tant sco pussaivel senza privel;
- c. che l'access public saja garantì giuridicamain.

² Per ademplir lur ulteriuras incumbensas tegnan els quint da las raits da vias e sendas da viandar.

Art. 7 Remplazzament

¹ Sche las raits da vias e sendas da viandar ch'èn cuntegnidas en ils plans u parts da quellas vegnan abolidas, sto – resguardond las relaziuns localas – vegnir purschi in remplazzament adequat cun sendas existentas u cun sendas che ston vegnir stabilidas da nov.

² Vias e sendas da viandar ston vegnir remplazzadas en spezial, sch'ellas:

- a. n'èn betg pli accessiblas libramain;
- b. vegnan stgavadas, cuvridas u interruttas en outra moda e maniera;
- c. han fitg bler traffic sin in trajet pli grond u vegnan avertas per il traffic general da vehichels;
- d. survegnan sin trajets pli gronds ina cuvrada che n'è betg adattada per ils peduns.

³ Ils chantuns reglan per lur territori la procedura per abolir sendas e fixeschan, tgi ch'è obligà da procurar per in remplazzament.

Art. 8 Cooperaziun d'organisaziuns spezialisadas privatas

¹ La Confederaziun ed ils chantuns engaschan organisaziuns privatas per planisar, per stabilir e per mantegnair las raits da vias e sendas da viandar (organisaziuns spezialisadas privatas). Quellas promovon cunzunt las raits da vias e sendas da viandar.

² Els pon delegar singulas incumbensas a las organisaziuns spezialisadas privatas.

Art. 9 Prender resguard d'auters interess

La Confederaziun ed ils chantuns resguardan er ils interess da l'agricultura, da l'economia forestala, da la protecciun da la natira e da la patria sco er da la defensiuon naziunala.

Art. 9a⁶ Metter a disposiziun geodatas da basa

¹ Ils chantuns mettan a disposiziun a la Confederaziun las geodatas da basa actualas davart lur raits da vias e sendas da viandar.

² Il post spezialisà da la Confederaziun ch'è responsabel per las vias e sendas da viandar po fixar prescripziuns davart las pretensiuns qualitativas e tecnicas a questas geodatas da basa.

3. secziun Incumbensas spezialas da la Confederaziun**Art. 10** En l'agen champ da cumpetenzza

¹ Cun ademplir lur incumbensas resguardan ils servetschs federals las raits da vias e sendas da viandar ch'èn cuntegnidas en ils plans tenor l'artitgel 4 u procuran per in remplazzament adequat, cun:

- a. planisar e stabilir correspudentamain agens edifizis e stabiliments;
- b. emitter concessiuns e permissiuns mo sut cundiziuns e pretensiuns ubain cun las refuser;
- c. conceder contribuziuns mo cundiziunadamain ubain cun las refuser.

² Ils custs che resultan, sch'i ston vegnir resguardadas raits da vias e sendas da viandar u sche parts da quellas ston vegnir remplazzadas, vegnan mess a quint al credit per l'object respectiv ubain vegnan subvenziunads per la medema tariffa da contribuziun sco ils ulteriurs custs da l'object.

Art. 11 Cussegliaziun dals chantuns

La Confederaziun po gidar ils chantuns a planisar, a stabilir ed a mantegnair sco er a remplazzar raits da vias e sendas da viandar, e quai cun ina cussegliaziun professiunala e cun procurar la documentaziun correspudenta.

Art. 11a⁷ Infurmaziun da la publicitad

¹ La Confederaziun infurmescha la publicitad davart:

- a. l'impurtanza da las raits da vias e sendas da viandar per il transport da persunas sco er per il temp liber ed il turissem;
- b. las enconuschientschas da basa areguard la planisaziun, areguard il stabiliment ed areguard il mantegnement da las raits da vias e sendas da viandar.

⁶ Integrà tras la cifra 1 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2022 davart las vias ciclablas, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 790; BBI 2021 1260).

⁷ Integrà tras la cifra 1 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2022 davart las vias ciclablas, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 790; BBI 2021 1260).

² Ella po sustegnair ils chantuns e terzs, sch'els infurmeschan la publicitad davart ils temas tenor l'alinea 1.

³ Ella publitescha geodatas da basa armonisadas davart la qualidad e davart l'utilisabladad da las raits da vias e sendas da viandar.

⁴ A maun da las geodatas da basa da la mesiraziun naziunala topografica e cartografica preschenta l'Uffizi federal da topografia las raits da vias e sendas da viandar en ils models da la cuntrada ed en las cartas naziunalas.

Art. 12⁸ Collavuraziun cun organisaziuns privatas spezialisadas

¹ La Confederaziun po consultar organisaziuns privatas spezialisadas ch'èn activas sin plaun naziunal en il sector da las vias e sendas da viandar per las suandantas incumbensas:

- a. cussegljar ils chantuns, las vischnancas e terzs;
- b. metter a disposiziun documentaziuns per ils chantuns, per las vischnancas e per terzs;
- c. infurmar la publicitad.

² Ella po pajar agids finansials a las organisaziuns privatas spezialisadas per lur activitads tenor l'alinea 1. Per quest intent fa ella contracts da dretg public cun questas organisaziuns.

³ Il dretg da survegnir agids finansials han las organisaziuns privatas spezialisadas che:

- a. èn activas sin plaun naziunal en il sector da las vias e sendas da viandar; e
- b. persequiteschan tenor lur statuts dapi almain 3 onns intents ideals en il sector da las vias e sendas da viandar; eventualas activitads economicas ston servir a cuntanscher tals intents ideals.

4. secziun Organisaziun e protecziun giuridica

Art. 13 Posts spezialisads

Ils chantuns designeschan lur posts spezialisads per vias e sendas da viandar.

Art. 14 Dretg da far recurs

¹ En proceduras federalas e chantunalas èn – independentamain da las ulteriuras disposiziuns processualas – autorisadas da far recurs er:

⁸ Versiun tenor la cifra 1 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2022 davart las vias ciclablas, en vigur dapi il 1. da schan. 2023 (AS 2022 790; BBl 2021 1260).

- a. las vischnancas, sche lur territori è pertutgà;
- b. las organisaziuns spezializadas d'impurtanza naziunala ch'èn reconuschidas dal Departament federal per ambient, traffic, energia e communicaziun^{9 10}.

² Il dretg da far recurs cunter disposiziuns d'autoritads federalas han er ils chantuns.

³ Sch'igl exista en ina procedura in dretg da far recurs tenor l'alineia 1, communitgescha l'autorità sia disposiziun a las vischnancas ed a las organisaziuns spezializadas en scrit u tras la publicaziun en il Fegl uffizial federal ubain en l'organ da publicaziun chantunal. Las vischnancas e las organisaziuns che n'han betg fatg recurs pon sa participar a l'ulteriur andament da la procedura mo pli sco partida, sche la disposiziun vegn midada a favur d'ina outra partida, uschia ch'ella chaschuna in pregiudizi per talas.¹¹

⁴ Sch'il dretg federal u il dretg chantunal prevesa ch'i vegnia realisada ina procedura da protesta avant che decretar la disposiziun, han las vischnancas e las organisaziuns il dretg da far recurs mo, sch'ellas èn sa participadas sco partida a questa procedura da protesta. En quest cas sto la dumonda vegnir publicada tenor las prescripziuns da l'alineia 3.¹²

⁵ Sch'il project vegn tractà en la procedura tenor la Lescha federala dals 20 da zercladur 1930¹³ davart l'expropriaziun, n'è l'alineia 3 betg applicabel.¹⁴

5. secziun Disposiziuns finalas

Art. 15 Termin per far ils plans

¹ Ils chantuns procuran ch'ils plans tenor l'artitgel 4 alineia 1 vegnian fatgs entaifer 3 onns sunter che questa lescha è entrada en vigur.

² En cas excepziunals po il Cussegl federal prolungar quest termin per singuls territoris.

Art. 16 Disposiziuns transitoricas

¹ Las regenzas chantunals designeschan las raits da vias e sendas da viandar, per las qualas vegn applicada questa lescha, fin ch'ils plans tenor l'artitgel 4 alineia 1 entran en vigur. La designaziun è lianta per tut las autoritads federalas e chantunals.

² Uscheditg ch'il dretg chantunal na designescha betg in'outra autorità cumpetenta, pon las regenzas chantunals fixar ulteriuras regulaziuns provisoricas.

⁹ La designaziun da l'unitad administrativa è vegnida adattada, applitgond l'art. 4a da l'O dals 15 da zer. 1998 davart las publicaziuns uffizialas (SR 170.512.1).

¹⁰ Guardar l'art. 1 da l'O dal DATEC dals 16 d'avr. 1993 (SR 704.5).

¹¹ Integrà tras la cifra II 2 da la LF dals 24 da mars 1995, en vigur dapi il 1. da favr. 1996 (AS 1996 214 223; BBl 1991 III 1121).

¹² Integrà tras la cifra II 2 da la LF dals 24 da mars 1995, en vigur dapi il 1. da favr. 1996 (AS 1996 214 223; BBl 1991 III 1121).

¹³ SR 711

¹⁴ Integrà tras la cifra II 2 da la LF dals 24 da mars 1995, en vigur dapi il 1. da favr. 1996 (AS 1996 214 223; BBl 1991 III 1121).

Art. 17 Referendum ed entrada en vigur

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

Data da l'entrada en vigur: 1. da schaner 1987¹⁵

¹⁵ COCF dals 26 da nov. 1986.

